

Hälsa- och sjukvårdspolitiska avdelningen 2019-11-06
Annika Jonsson
Tfn: 063-14 75 00
E-post: annika.jonsson@regionjh.se

RS/533/2019

Remissvar Skattelättnad för arbetsresor SOU 2019:36 Region Jämtland Härjedalen

Dnr Fi2019/02525/S1

Region Jämtland Härjedalen har tagit del av betänkandet ”Skattelättnad för arbetsresor – En avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor” och tackar för möjligheten att lämna synpunkter på betänkandet.

Region Jämtland Härjedalen anser att det är positivt att införa regler som baseras på avstånd istället för kostnad, och som därmed blir färdmedelsneutrala. Om nettokostnaderna för arbetspendling med kollektivtrafik längre sträckor blir betydligt lägre än nu, kan det stimulera människor som bor längs de pendlingsstråk där kollektivtrafiken är välutbyggd, att ta jobb längre bort från bostaden och att nyttja kollektivtrafik mer. Det kan även underlätta vid rekrytering av ny arbetskraft, då det ger ökad flexibilitet när det gäller val av bostadsort. Resor med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar gynnas om fler reser med kollektivtrafik och olycksriskerna på vägarna blir mindre. Fler resenärer med kollektivtrafik underlättar även upprätthållande och utveckling av kollektivtrafikutbudet.

I Jämtlands län, med den näst lägsta tätortsgraden i landet, bor många människor i småbyar längs mindre vägar, där det går ingen eller högst ett par avgångar med buss per dag. Där är befolkningsunderlaget inte tillräckligt stort för att det ska vara ekonomiskt möjligt att utöka turerna. Många av dessa småbyar ligger i intervallet 15-30 km från arbetsplatsen och de människor som bor där är beroende av att kunna resa till och från arbetet med bil. Vi anser att det inte är rimligt att dessa drabbas av ökade kostnader för arbetsresor med upp till mellan 3900 och 6400 kronor per år som en följd av att endast den del av arbetsresan som överstiger 30 km föreslås ge skattelättnad. Att utredaren sätter gränsen till 30 km, och inte de 15 km som enligt utredarens beräkning motsvarar nuvarande beloppsgräns på 11 000 kronor, försämrar alltså villkoren för arbetspendling från många ställen på landsbygden. Det blir svårare att upprätthålla en levande landsbygd i Jämtlands län och resten av landet, vilket går stick i stäv med målsättningen att låta hela landet leva. Vi föreslår att gränsen för skattelättnad för arbetspendling vid bristfällig kollektivtrafik sänks från föreslagna 30 km till 15 km. Förändringen jämfört med nuvarande regler skulle då bli neutral för de som pendlar med bil i intervallet 15-30 km enkel väg.

När det gäller den färdmedelsoberoende nedre gränsen för att få skattereduktion i normalfallet, föreslår vi att den sätts till 20 km enkel väg istället för utredningens föreslagna 30 km. Den största andelen arbetspendling sker på kortare avstånd än 30 km och en nedre gräns på 20 km skulle ge incitament till fler att börja arbetspendla med kollektivtrafik.

Nuvarande undantag för *bristfällig kollektivtrafik* föreslås i utredningen kvarstå, vilket är bra. Utredaren föreslår dock att *bristfällig kollektivtrafik* fortfarande ska definieras som krav på en tidsvinst vid resa med bil jämfört med kollektivtrafik. Dessutom föreslås en förlängning av tidsvinsten från 2 till minst 2,5 timme. Vi bedömer att kravet på en större tidsvinst motverkar syftet med att utvidga arbetsmarknadsregioner, då det för ett antal personer skulle medföra antingen längre restider, från en i utgångsläget redan lång restid, eller högre kostnader, om de fortsätter att resa med bil. Det bekräftas även av de beräkningar som gjorts av Sweco och som ingår i utredningen. Region Jämtland Härjedalen föreslår istället att *bristfällig kollektivtrafik* baseras på kollektivtrafikutbudet i närheten av bostaden och arbetsplatsen. Detta ger en mycket bättre bild av om kollektivtrafiken är *bristfällig* eller inte. För att kollektivtrafiken ska kunna användas för arbetspendling utan att det blir orimligt lång restid, krävs att närmsta hållplats inte ligger alltför långt från hemmet och arbetsplatsen. Vi föreslår ett avstånd om högst 1,5 km. Dessutom måste det gå tillräckligt många turer i varje riktning för att åstadkomma den flexibilitet som krävs för att kunna arbeta enligt arbetsplatsens scheman. Det talas en del i utredningen om flexibla arbetstider. Region Jämtland Härjedalen vill betona att det fortfarande finns många arbetsplatser där möjligheten till flexibla arbetstider är ytterst begränsad, exempelvis inom vård, omsorg, skolor, handel och industri. Vårt förslag är därför att kollektivtrafiken ska bedömas vara *bristfällig* om det finns färre än sex turer på morgonen till de orter som pendlingstrafiken går och färre än sex turer tillbaka under eftermiddagen och kvällen. Med nuvarande tillgång till information och IT-stöd bör bedömningen av kollektivtrafikutbudet inte vara svårare att göra för varken arbetspendlare eller Skatteverket, än nuvarande beräkning av tidsvinst, snarare tvärtom. Tidsvinstberäkningen sägs i utredningen både vara svår att göra och medföra många skattefel, vilket talar för att vårt förslag på definition av *bristfällig kollektivtrafik* kan ge ett mer rättvisande resultat.

Om vår rekommenderade förändring av förslaget genomförs, d v s att km-gränsen sänks från 30 km till 15 km för de som arbetspendlar vid *bristfällig kollektivtrafik*, kommer både de som har en enkel resväg i intervallet 15-30 km att få en skattelättnad, och de som reser längre sträckor än 30 km. Då behöver inte den föreslagna skattelättnaden på 20 kronor per dag (max 4 200 kr per år) för arbetspendlare som reser över 30 km enkel väg vid *bristfällig kollektivtrafik* införas. Syftet med beloppet är ju att kompensera för avståndet mellan 15 och 30 km, så att inte långpendlare med *bristfällig kollektivtrafik* får alltför höga kostnader. Med en gräns på 15 km ges sådan compensation och beloppet behövs inte. Resonemanget stämmer även för det fall att den färdmedeloberoende gränsen skulle sänkas till 20 km enligt vårt förslag.

Region Jämtland Härjedalen föreslår att man avstår från att införa en övre gräns på 150 km enkel väg för att få skattereduktion vid *bristfällig kollektivtrafik*. I delar av glesbygden är avstånden mycket långa och det är viktigt att inte begränsningar i möjligheten till skattereduktion för arbetsresor förhindrar bemanning med svårrekryterad kompetens.

Region Jämtland Härjedalen ser positivt på att även säsongsarbetare och andra som arbetspendlar fler än 60 dagar per år, men inte hela året, har möjlighet att få skattereduktion för arbetsresor. Det bidrar till en mer flexibel arbetsmarknad.

Region Jämtland Härjedalen är medvetna om att det kan leda till ett större skattebortfall än vad som räknats med i utredningen, om man tar hänsyn till våra synpunkter och modifierar förslaget därefter. Vi bedömer dock att väl fungerade regler för arbetsresor medför att fler människor kan ta arbeten längre från hemmet, vilket bidrar till ökad matchning och en bättre fungerande arbetsmarknad. Sannolikt blir då även de arbetade timmarna fler och skatteintäkter för både stat, kommuner och regioner högre.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Eva Hellstrand (C)
Regionstyrelsens ordförande

Hans Svensson
Regiondirektör